

Zákaz mít více advokátů brzdí českou justici. Je to přežitek, říká partner kanceláře Havel & Partners

15.1.2026 - | HAVEL & PARTNERS

Zatímco v zahraničí je běžné, že jednu stranu u soudu zastupuje celý tým právníků, v Česku může v civilním sporu vystupovat jen jeden advokát.

- Podle expertů to vede k delším a méně přehledným jednáním, zejména u složitých obchodních kauz.
- Partner advokátní kanceláře Havel & Partners Jan Šturm vysvětluje, proč je to relikv z 50. let, který už dávno nedává smysl.

V USA je standard, že u jednání stojí vedle klienta dva nebo i více advokátů, známe to z filmů i z praxe. Jeden listuje spisem, hledá důkazy, listiny i argumenty, další je prezentuje soudu a klade otázky svědkům. Stejně běžné je to v Německu, Rakousku nebo na Slovensku, tedy v zemích s podobnou právní kulturou.

V Česku to jde pouze v trestních věcech. Nebo kdykoliv mimo soud – například když kupujete firmu, nemovitost, vedete transakci – můžete mít klidně celý tým právníků. Jakmile ale dojde na civilní soudní spor, který běžně řeší i spory mezi firmami a podnikateli, zákon připouští pouze jednoho zástupce. „Zejména pro složité obchodní spory je to zbytečné omezení z doby komunismu,“ říká Jan Šturm, partner české advokátní kanceláře Havel & Partners.

Co to způsobuje v praxi u složitých kauz?

Ve velkých obchodních sporech se většinou řeší kombinace právních, ekonomických a technických otázek. Na přípravě tak vždy pracuje celý tým specialistů. Problém ale nastane ve chvíli, kdy u soudu může vystupovat jen jeden člověk. Ten musí zároveň prezentovat právní argumentaci, reagovat na soud, hlídat důkazy, klást otázky svědkům i vysvětlovat technické detaily. Přitom by část těchto věcí mohl mnohem lépe dělat jiný specialista. Výsledkem jsou často delší a méně přehledná jednání.

Odpůrci ale argumentují hospodárností řízení. Dává to smysl?

Na první pohled ano, ale v praxi je to často přesně naopak. Když je u soudu jen jeden zástupce, jednání bývá pomalejší a chaotičtější. Spousta práce se pak přesouvá mimo soudní síň, doplňují se další podání, konzultují se nové okolnosti, vše se znovu vysvětluje. Kdyby mohl jeden advokát vést jednání a druhý průběžně reagovat, připravovat návrhy nebo analyzovat nové důkazy, celé řízení by bylo plynulejší, přesnější a ve výsledku rychlejší, a to i pro soud.

Kde by to pomohlo nejvíc?

Typicky u sporů o velké technologické projekty nebo mezinárodní transakce. Představme si spor o převod akcií, kde se řeší různé měny, daně, účetnictví, znalecké posudky, oceňování firmy. Protistrana přijde s novým argumentem a vy potřebujete okamžitě reagovat. Jeden advokát může mluvit, druhý paralelně připravovat odpověď. Přesně tak to funguje v trestním řízení a nikomu to nepřijde divné.

Často zaznívá, že dva zástupci mohou říkat něco jiného nebo že bude složité doručování. Jde o reálné překážky?

V jiných zemích tohle vyřešili dávno. Buď si klient určí, komu se má doručovat, nebo to určí soud. Stačí, když písemnost dostane jeden. A že by si zástupci protiřečili? To je spíš teoretická obava. Jednak rozpory mezi projevy řeší sami soudci a dále ze zkušeností v jiných zemích víme, že k takové situaci v praxi skoro nedochází. Zástupci jedné strany prostě táhnou za jeden provaz. Byli by sami proti sobě, kdyby to tak nebylo. A který klient by si platil zástupce, kteří si navzájem protiřečí?

A co náhrada nákladů řízení?

I to má jednoduché řešení: soud přizná náhradu jen za jednoho advokáta. Neúspěšná strana tedy neponese vyšší náklady jen proto, že si protistrana zvolila týmový přístup.

Proč to tedy v Česku pořád nejde?

Když se podíváme do historie, tak rakouský civilní soudní řád z roku 1895 mít dva zástupce umožňoval. Změna přišla v roce 1950 s komunistickou reformou práva a pravidlo bylo převzato i do zákona z roku 1963. Argument tehdy zněl, že řízení bude hospodárnější. Na přání klienta se tehdy moc nehledělo. Dnes je ale rok 2026 a pravidlo z roku 1963, respektive 1950, stále platí. A to není dobře.

Jak zásadní je toto omezení pro investory nebo zahraniční firmy, které se s tímto českým specifickým musejí při soudních sporech potýkat?

Zahraniční klienti jsou často překvapeni, že u českého civilního soudu může mluvit jen jeden advokát. Pro velké firmy zvyklé na týmovou práci je to handicap. Ne ani tak finanční, ale časový – řízení se protahují, přibývá podání, roste složitost.

<https://www.havelpartners.cz/zakaz-mit-vice-advokatu-brzdi-ceskou-justici-je-to-prezitek-rika-partner-kancelare-havel-partners>